

ברתי.

חכמים על השבעה שנמנו בפסוק, הם:
ערונים, ערמונים ואלמונים.

ערונים הם הנקראים ערי.

ערמונים הם הנקראים דולבי.

ואלמונים הם הנקראים כפיתא.

ו. "תדהר" שאמר הכתוב, הוא הנקרא
שאנא. (33)

ז. ו"תאשור" שאמר הכתוב, הוא הנקרא
שורבינא. (34)

ותמהינן: **הני שהזכירם הכתוב שבעה הוי,**
 ואילו רבה בר רב הונא אמר: **עשרה מיני**
ארזים הם!?

ומשנינן: **לא קשיא, שהרי כי אתא רב דימי**
מארץ ישראל אמר: הוסיפו חכמים עליהן,
על אותם שבאותו פסוק, שלשה מיני ארזים:
אלונים, אלמונים ואלמונים.

ח. **אלונים הם הנקראים בוטני.** (35)

ט. **אלמונים הם הנקראים בלוטי.** (36)

י. **אלמונים היינו**

א-א **כפיתא, אילן שגדל בים ויקר הרבה.**

איכא דאמרי: שלשה מיני ארזים שהוסיפו

מתניתין:

הקונה מחבירו **שני אילנות בתוך שדה**
חבירו, אם לא פירש לו שהוא מוכר את
הקרקע בו גדלים האילנות, הרי זה לא קנה
קרקע, לא את הקרקע שסביב האילנות, ואף
לא את מקום האילן עצמו. (1)

לפיכך, הרי הוא **קונה אילן לפירותיו,**
שכאשר ייבש האילן, אין לו שום זכות
בקרקע, ואף כאן, כשתייבש האילן יעקור
הלוקח את האילן וישתמש בעציו, אבל
בקרקע עצמה — אין לו שום זכות.

רבי מאיר אומר: הקונה שני אילנות בתוך
 שדה חבירו, הרי זה **קנה קרקע, היות ושני**

הרשב"ם, ותאשור הוא אשוח]. וראה ברד"ק על
 ישעיה.

35. גירסת הרשב"ם היא **בוטמי,** והוא עץ האלה
 שהוזכר בבראשית לה ד. והוא מין אילן סרק —
 רש"י שם.

36. על פי "לעזי רש"י" כאן ובראש השנה
 אלמונים הוא עץ אלון שצומחים בו בלוטים
 וראה בהערה לעיל מה שביארו על ארו —
 ארזא.

1. בגמרא מבואר שספק הוא אם הקונה שני

33. א. על פי "לעזי רש"י" פירש רשב"ם כך:
 ארו הוא אלון; שיטה — אורן; עץ שמן,
 אפרסמא — אשוח שממנו עושים זפת, ויש
 אומרים: העץ שממנו יוצא שמן אפרסמון; ברוש
 — אשכרוע; תדהר — יש אומרים: הוא אשוח.
 ב. כתב רש"י בישעיה [בד"ה תדהר
 ותאשור]: שמות אילני סרק העשויים לבנין.

34. יונתן תרגם: "תאשור — אשכרועין, וכן
 כתבו הרמב"ם הר"ש והרא"ש [נגעים פרק ב
 משנה א] שאשכרוע המוזכר בחז"ל הוא
 "תאשור" שבמקרא. אמנם ברש"י יומא לו א
 כתב: אשכרוע — ברוש [וכן הוא בפירוש לעזי

ולדברי חכמים, שהאילן קנוי ללוקח ולא הקרקע, ענף העולה מן הגזע הרי הוא שלו, של הקונה, כי ענף זה – מגוף האילן הוא יוצא.

והעולה מן השרשים הרי הוא של בעל הקרקע, שהיות וענף זה יצא מתחת לקרקע, נחשב הדבר שענף זה גדל מן הקרקע ולא מן האילן.

ואם מתו, יבשו, האילנות, אין לו קרקע ללוקח, בכדי שיוכל לנטוע אילן אחר במקומן, אלא יעקרנו וילך.⁽⁵⁾

אבל לדברי רבי מאיר, שהאילן נטוע בקרקעו של הלוקח, אף הגדל מן השרשים שמתחת הקרקע, הרי הוא שלו, כי בקרקע שלו הם צמחו, ואם מתו האילנות נשאר הקרקע ללוקח, ויכול הוא לחזור ולנטוע שם אילן אחר.⁽⁶⁾

אילנות נחשבים "שדה האילן"⁽²⁾ לקנות את הקרקע שבמקומם של האילנות ואת מה שביניהם וסמוך להם.⁽³⁾

ולדברי חכמים אין הקרקע קנויה ללוקח, אבל משועבדת היא לו לכל צרכי האילן.

לפיכך, אם הגדילו ענפי האילן והתרחבו, לא ישפה [קצוץ] אותם בעל הקרקע, אף על פי שצילם של ענפי האילן מזיק לגידולי המוכר אשר סביב האילן,⁽⁴⁾ כי הלוקח קנה את האילן על מנת שתהיה הקרקע משועבדת לאילנות לכל צרכם.

אבל לדברי רבי מאיר, הרי האילן נטוע בקרקעו של הלוקח, ואין קרקעו של המוכר משועבד ללוקח, לפיכך – אם הגדילו הענפים, והרי הם מזיקים את המוכר, הרי זה ישפה.

4. וברש"ש הוסיף דאף מלא המרדע שמעכבו מלחרוש [ראה לעיל כז ב במשנה], גם כן לא ישפה.

5. כתב הר"ן: הדר תנא הכי, דלא תימא כי תנן ברישא לא קנה קרקע הני מילי תחתיהן [תחת הענפים] וביניהן, אבל מקום האילנות מיהא קנה, קא משמע לן דאפילו מקום האילנות לא קנה.

ובפרק חזקת הבתים [לז ב, ראה שם ברשב"ם ותוספות] פליגי רבא ונהרדעי דלרבא אינו יכול לעשות במקומן אפילו בור ודוח, וקיימא לן כוותיה, ולדעת נהרדעי מקום האילן שלו לבור ודוח ומכל מקום קתני אין לו קרקע לומר שאינו רשאי ליטע אחר במקומן.

6. האי סיפא אתיא לתנא קמא, דאילו לרבי

אילנות קנה קרקע או לא, ומכל מקום תנן לא קנה קרקע, כי הקרקע בחזקת בעליה עומדת, ומספק נשאר הקרקע בידי המוכר.

2. כתב הרשב"א: מחלוקת רבי מאיר וחכמים היא: האם הקרקע טפלה אל האילנות להקרא "שדה אילן" או לא, ובין לרבי עקיבא הסובר [לעיל סד א]: מוכר בעין יפה הוא מוכר ובין לחכמים החולקים על רבי עקיבא וסוברים מוכר בעין רעה הוא מוכר, נאמרו הדברים.

והרשב"ם [להלן פג ב] סובר שלדעת רבי עקיבא המוכר שני אילנות [ואפילו אילן אחד] – ראה בתוספות לעיל לז ב ד"ה מכר ולהלן פב א הערה 11] קנה קרקע, היות והמוכר מוכר בעין יפה.

3. כפי שקנה קרקע אליבא דחכמים כשקנה שלשה אילנות, וכמבואר בגמרא להלן פב א.

ואף לדברי חכמים, אם קנה שלשה אילנות, "שדה האילן" הם נחשבים, והרי זה קנה קרקע, ובגמרא יתבאר כמה קרקע יש לו, וכיצד נטועים האילנות כשבאים לצרף אותם יחד להחשב "שדה האילן".

והיות שהקרקע שלו, אם הגדילו ענפי האילן, ונכנסו לתחום הקרקע של המוכר, (7) ישפה, רשאי המוכר לקצוץ ענפים אלו כדי שלא יזיקוהו.

וכמו כן, ענף העולה בין מן הגזע ובין מן השרשין הרי אלו שלו, של הלוקח, היות והקרקע של הלוקח.

ואם מתו האילנות ויבשו, יש לו, ללוקח, קרקע, ויכול הוא לנטוע אילנות אחרים במקום הראשונים שיבשו. (8)

גמרא:

נאמר בתורה [שמות כג יט]: "ראשית בכורי אדמתך תביא בית ה' אלהיך".

ונאמר [דברים כו ב-י]: "ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר ה' אלהיך נותן לך, ושמת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך לשכן שמו שם".

"ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם, ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ וגו'. ולקח הכהן הטנא מידך, והניחו לפני מזבח ה' אלהיך".

"וענית ואמרת לפני ה' אלהיך ארמי אובד אבי וגו'. ועתה הנח הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ה', והנחתו לפני ה' אלהיך, והשתחית לפני ה' אלהיך".

ומפסוקים אלו למדו חז"ל שאין חיוב ביכורים אלא אם כן צמחו הפירות ברשותו, ולא זו בלבד אלא אפילו אם האילן שלו, אין הוא מביא ביכורים אם הקרקע שבה האילן אינה שייכת לו, שהרי נאמר: "פרי האדמה אשר נתתי לי".

ומה היא מצות ביכורים? אדם נכנס לתוך שדהו ורואה פירות שביכרו, קושרן בגמי לסימן, ואומר: הרי אלו ביכורים, והן נעשים ביכורים במחובר משקרא להם שם.

את הביכורים מביאים לעזרה, ושם מניפים אותם לפני ה' ומניחו הבעלים בצד המזבח ואחרי כן ניתנים הביכורים מתנה לכהן כתרומה,

מה שנאמר בתורה: "הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ" וגו' "ארמי אובד

מאיר הגדילו ישפה, והעולה אפילו מן השרשים של בעל האילן, דשנים לרבי מאיר כשלשה לרבנן — רשב"א.

7. בעליות דרבינו יונה כתב דאף בסמוך לאילן, כמלא אורה וסלו [ראה להלן פב א], אם הגדילו ישפה, שאם לא ישפה, שמא יחזיק הלוקח על ידי תוספת הענפים, כמלא אורה וסלו חוץ

לתוספת הענפים ובינימוקי יוסף [פב א ד"ה אורה] חולק וסובר שאינו משפה אלא אם כן הגדילו יותר ממלא אורה וסלו [אבל בלאו הכי, אין מתמעטת זכותו של בעל הקרקע, כי הלוקח ילקט את הפירות על ידי שיעלה באילן, ראה בסמ"ע רטז כו].

8. כתב הר"ן: הא נמי איצטריך, דלא תימא כי

רבי מאיר חולק ואומר: הקונה שני אילנות בתוך שדה של חבירו, קנה את הקרקע של האילנות, וקורא אני בפירות אילנות אלו "פרי האדמה אשר נתת לי"; לפיכך, מביא הוא ביכורים אלו וקורא "מקרא ביכורים".⁽⁹⁾

אמר רב יהודה אמר שמואל: מחייב היה רבי מאיר להביא ביכורים⁽¹⁰⁾ אף בלוקח פירות מן השוק⁽¹¹⁾ שאין הקרקע שלו.⁽¹²⁾

ומה שהתנא שנה את מחלוקת חכמים ורבי מאיר בקונה שני אילנות, אינו משום שרבי מאיר מודה בקונה אילן אחד, וכל שכן בלוקח פירות בלבד, שאינו מביא וקורא.

אבי" וגו' הוא "מקרא ביכורים", שבשעת הבאת הביכורים, מוטל על המביאים לומר פסוקים אלו, כשבח והודאה על חסדי המקום.

תנן התם [ביכורים פרק א משנה ו]: הקונה שני אילנות בתוך שדה של חבירו, לא קנה קרקע; לפיכך, מביא הוא ביכורים מאילנות אלו ואינו קורא "מקרא ביכורים", לפי שאין אני קורא בפירות אלו "פרי האדמה אשר נתת לי", ולקמן מפרש מדוע עליו להביא את הפירות, היות ואין חיוב ביכורים אלא מפרי אדמתו.

להם קרקע. והרשב"א כתב: פירות מן השוק, פירוש: פירות של ביכורים.

ובריטב"א כתב: שלקחם לביכורים אלו בשוק ממש, והא דתנן כיצד מצות ביכורים יורד אדם לתוך שדהו, ורואה תאנה שביכרה וקושרה בגמי ואומר הרי אלו ביכורים, ההיא כדעת רבנן, אי נמי לרבי מאיר ולמצוה היכא דאפשר.

ויש מפרשים דהכא מחוברים לקחם על מנת לתלוש, שאין לו קרקע כלוקח פירות בעלמא, וכן נראה מפירוש רשב"ם, ולישנא דמן השוק לאו דוקא, ויש שאין גורסין אותו.

וב"אמרי בנימין" העיר: למאן דאמר אין ביכורים אלא פירות שביכרו, איך יכול אדם לעשות כל שדהו ביכורים [ביכורים פרק ב משנה ד]?! ואולי כיון שהפריש את הביכורים יכול להוסיף עמהם עוד, אבל מאוחרים בלא המבכירים לא.

12. לדעת שמואל, רבי מאיר חולק על מה שהובא בפתיחת הסוגיא, שאין מצות ביכורים אלא בפירות שגדלו באדמתו. [לשון מחייב היה רבי מאיר אף בלוקח פירות מן השוק משמע שחובת ביכורים מוטלת על החפצא דפירות

אמרין קנה קרקע דוקא בעודן קיימין, אבל מתו — לא, קא משמע לן דאפילו הכי קנה קרקע.

9. ואף שאינו קונה קרקע בכל שיעור יניקתו, מכל מקום קניא ביה "בכורי אדמתך" היות והקרקע משועבד לו ליניקתו — ריטב"א [ד"ה ממאי ולעיל כז א, ראה שם] ותוספות [כז א ד"ה לא] כתבו דהכא מיירי באופן שענפי האילן גדולים הרבה ויוצאים חוץ לשש עשרה אמה, ונמצא שיש לו בקרקע את כל שיעור יניקתו, [ובתוספות ישנים משמע שאם ענפי האילן אינם ארוכים כל כך, הרי זה קנה טז אמות מן הקרקע].

10. ואף לקורא "מקרא ביכורים" — רבינו גרשום.

11. הב"ח הגיה שצריך לומר: פירות האילן וכן משמע ברשב"ם, אך לפני הראשונים היתה הגירסא כאשר לפנינו. וכתבו ב"שיטה מקובצת": מן השוק לאו דוקא, דהיכי ידע דהוי ביכורים אלא אם קנה אותם באילן קודם שביכרו, כשביכרו חייב להביא אף על פי שאין

אלא, משום שהתנא בא להשמיענו שלדברי חכמים, אפילו בלוקח שני אילנות אינו קורא, אבל לדעת רבי מאיר אפילו כשאין לו קרקע, הרי זה מביא וקורא.

וממאי, מהיכן למד שמואל לומר דבר זה?

מדקתני משנה יתירא, ממה שנכפלה מחלוקתם של חכמים ורבי מאיר, הן במסכת בבא בתרא לענין מקח וממכר, והן במסכת ביכורים לענין חיוב הבאת ביכורים.

שהרי, **מכדי תנא** ליה כבר בבבא בתרא, דהקונה שני אילנות **יש לו קרקע** לדעת רבי מאיר, אם כן **פשיטא** דהוא **מביא וקורא**, ומה הוצרך התנא לכפול ולשנות דבר זה במסכת ביכורים?!?

הלא דבר ברור הוא, שאם אין לו קרקע אינו מביא וקורא, ואם יש לו קרקע הרי זה מביא וקורא, ומה הוצרך התנא לחזור ולומר שאם קנה שני אילנות, הרי זה מביא וקורא לדעת

רבי מאיר, אחרי ששינוי בבבא בתרא שיש לו קרקע!?

אלא, שמע מינה, הא קא משמע לן תנא דביכורים: **מחייב היה רבי מאיר אף בלוקח פירות מן השוק**.

וכך אמר להם רבי מאיר לחכמים: אף אם כדבריהם שהלוקח שני אילנות אין לו קרקע, מכל מקום מביא הוא וקורא עליהם מקרא ביכורים, ואין צורך שתהיה הקרקע שלו.

ותמהינן: **והא כתיב** בפרשת ביכורים [דברים כו ב]: **"אשר תביא מארצך"**, משמע שאם אינה ארצו ואדמתו, פטור הוא מהבאת ביכורים, ומדוע יתחייב הלוקח פירות בביכורים!?

ומשנינן: **ההוא קרא**, בא **למעוטי** פירות שגדלו **בחוצה לארץ**, אבל פירות שגדלו בארץ ישראל, מחוייב הוא להביאם, אף על פי שאין הקרקע שלו.⁽¹³⁾

שביכורו, ואז צריך בעל הפירות להביאן בין אם הם גדלו אצלו, בין אם הוא לקח מבעליהם. ומדברי תוספות ד"ה ההוא בשם רשב"א לא משמע כן].

13. הקשו בתוספות: אמאי איצטריך קרא למעוטי ביכורים בפירות שגדלו בחוץ לארץ, הא קיימא לן [קידושין לו ב]: כל מצוה שהיא תלויה בארץ, אינה נוהגת אלא בארץ, ואף מצות ביכורים מצוה שתלויה בארץ היא שהרי פירות הארץ מתחייבים בה, ולמאי בעי קרא מיוחד לפטור פירות חוץ לארץ מביכורים!?

ובתוספות הרא"ש הוסיפו: הכא נוכל לתרץ דלא חשיב תלויה בארץ, דהא אפילו לוקח מן השוק חייב, מיהו קשה דמילתא דשמואל לא

קיימא דהא איתותב, ואפילו הכי בריש פרק ראשית הגז [חולין קלו א] קאמר "ארצך" למעוטי חוצה לארץ!?

ותירצו התוספות בשם יש מפרשים: אכן "ביכורים" מצוה התלויה בארץ היא, אבל מכל מקום בעי קרא למעוטי פירות חוץ לארץ, משום דבכורים איתקוש לבשר בחלב, ובשר בחלב נוהג אף בחוץ לארץ; סלקא דעתך אמינא: פירות חוץ לארץ חייבים בבכורים כבשר בחלב הנוהג בחוץ לארץ, קא משמע לן: "מארצך" — למעוטי חוצה לארץ. [ובתוספות הרא"ש כתב: מדכתיב "בכורי כל אשר בארצם" סלקא דעת אמינא לרבוויי חוץ לארץ, ולכך איצטריך מיעוט].

ועוד כתבו: ולרשב"א נראה דלא חשיבי

ותמהינן: **והא כתיב** [שמות כג יט]:
 "ראשית בכורי אדמתך תביא" משמע שאם
 אינה אדמתו וארצו, פטור הוא! ?

ומשנינן: ההוא קרא, בא למעוטי אדמת
 נכרי, שאם יש לגוי קרקע בארץ ישראל,
 ולקח ישראל ממנו פירות, אינו מביא מהן
 ביכורים. (14)

קנה גם הקרקע שפיר יכול לומר: "מן האדמה
 אשר נתת לי." [נראה שם מה שכתב בדין
 ביכורים בשנה השביעית].

14. א. בפשוטו, יש לפרש שלמרות שאין צורך
 שיהיו הפירות גדלים באדמתו, מכל מקום לא
 שייך להביא ביכורים מפירות שצמחו באדמתו
 של מי שהוא פטור מהבאת ביכורים, וכיון שגוי
 פטור מן הביכורים, על כן אף הלוקח את
 פירותיו, אינו מביא מהם ביכורים, וכן נראה
 ברשב"א. ובתוספות ד"ה ההוא כתבו לשון אחד
 שממקרא זה ד"אדמתך" למעוטי אדמת נכרי
 למד רבי מאיר שיש קנין לנכרי בארץ ישראל
 להפקיע מיד מעשר וכו', כלומר מכאן יש ללמוד
 שאדמת נכרי בארץ ישראל, אין בה דין קדושת
 ארץ ישראל, ודינה כדין חוצה לארץ.

ב. כתב ה"חזון איש": אף על פי שאין הנכרי
 קונה קנין הגוף אלא פירות, מכל מקום איפגם
 "אדמתך" כיון דקנה לה נכרי ליניקה.

ג. כתב הרשב"ם: נראה בעיני דהכי גרסינן:
והכתיב "אדמתך" "אדמתך", שני פעמים
 כתיב "ראשית בכורי אדמתך" בספר ואלה
 שמות, בואלה המשפטים [כג יט] ובכי תשא [לד
 כו].

וקמשיני: חד למעוטי אדמת עכו"ם וחד
 למעוטי אדמת גר, שהרי הגר עצמו מן
 המביאין ולא קורין הוא, כדתנן במסכת בכורים
 [פרק א משנה ד] שאין יכול לומר אשר נשבע
 לאבותינו לתת לנו, ואתא האי קרא למעוטי
 דהקונה מפירות קרקע שלו לא מביא ולא קורא.
 ובתוספות חלקו עליו וכתבו דבחינם דחק
 עצמו הרשב"ם להגיה את הספרים, דהא חד

בכורים מצוה התלויה בארץ, ולא דמיא לתרומה
 ומעשר וחלה, דהתם גוף הפירות מחוייבים
 בתרומה דטבל ניהו ואסורין באכילה, ולכך
 חשובין הן תלוין בארץ, אבל בכורים אין
 החיוב תלוי בפירות אלא באדם, דאין נאסרין
 באכילה אף על פי שלא הפריש מהם ביכורים,
 ואפילו בעודן באילן מתחייב, כדתנן במסכת
 בכורים [פרק ג משנה א] כיצד מפרישין
 בכורים? יורד אדם לתוך שדהו ורואה תאנה
 שביכרה אשכול שביכר, קושרו בגמי, ואומר:
 הרי אלו ביכורים, ואף על גב דאם אין לו אינו
 חייב לקנות, מכל מקום חובת הגוף ניהו.

וב"תורת זרעים" [ביכורים א ו] הביא
 מחלוקת תוספות ורמב"ם בלוקח פירות תלושים
 ואחר כך קנה את השדה, לדעת הרמב"ם מביא
 ביכורים שהרי יש לו קרקע ופירותיהם, ולדעת
 תוספות אינו מביא וקורא היות שבעת גדילת
 הפירות עדיין לא היתה השדה שלו.

וביאר ב"תורת זרעים" שתוספות לשיטתם
 שביכורים הוו חובת הגוף ולא חובת הפירות, על
 כן הלוקח פירות תלושין ואחר כך קנה גם את
 השדה אינו מביא ביכורים, משום דהשתא בשעת
 קניית השדה לא שייך שיחול על הלוקח חובת
 ביכורים, כיון שהם תלושים.

והרמב"ם סובר שביכורים אינו חובת הגוף
 גרידא אלא הוי חובת פירות, דחל חיוב בגוף
 הפירות לקיים בהם מצות הפרשת ביכורים
 [נראה שם שהביא כמה ראיות לזה], על כן
 מחייב הרמב"ם את הלוקח פירות תלושין ואחר
 כך לקח את הקרקע, משום דכבר חל חיוב
 בכורים בהפירות בעת שגדלו בקרקע המוכר, ותו
 לא פקע מהם האי חיובא, ועל כן כיון שהלוקח

ותמהינן: והא כתיב [דברים כו י]: "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי", משמע שאת הפירות האלו שהוא מביא נתן לו ה', ואם מן השוק לקח פירות אלו, הרי אין אני קורא בהם: "אשר נתתה לי"?! (15)

ומשנינן: אף מה שאדם לוקח במעות, מתנת ה' היא, משום דיהבת לי זוזי וזבני בהו, ה' נתן לו את המעות בהם הוא קנה את הפירות.

מתיב, הקשה, רבה על דברי שמואל:

תניא בבבלי: הקונה אילן אחד בתוך שדה של חבירו, מביא את הפירות שביכרו באילן

זה, ואינו קורא "מקרא ביכורים", לפי שקונה אילן אחד, מן הסתם, לא קנה את הקרקע, ואין אני קורא בפירות אלו "פרי האדמה אשר נתתה לי", (16) אלו הם דברי רבי מאיר.

הרי מפורש בבבלי: זה שאף הקונה אילן אחד, אינו מביא וקורא, כל שכן הלוקח פירות מן השוק, ותיקשי לדברי שמואל האומר: מחייב היה רבי מאיר אף בלוקח פירות מן השוק?!

ומסקינן: אכן, תיובתא היא לדברי שמואל, ואף לדברי רבי מאיר, אין חיוב ביכורים אלא כאשר יש לו קרקע. (17)

"אדמתך" דרשינן בפרק קמא דביכורים [משנה א ב] לנוטע בתוך שלו והבריך לתוך של חבירו או לתוך של רבים הרי זה אינו מביא, משום דכתיב "אדמתך" — עד שיהיו כל הגידולים מאדמתך, ודוקא לוקח פירות מביא וקורא לרבי מאיר ולא ממכרין בשל חבירו, דכיון דקנה מחבירו חשוב "אדמתך" [לדעת תוספות משנה זו דמכרין לתוך של חבירו ושנתה אפילו לרבי מאיר, וגם לרבי מאיר צריכים הפירות לצמוח ב"אדמתך" אלא שהחיוב נשאר על הפירות גם אם הוא מכרן לאחרים. (וראה ב"אור שמח" ביכורים ב יד) וברשב"א כתב דלרבי מאיר המכרין בתוך של חבירו מביא וקורא].

ועוד הקשו התוספות: לית לן למעוטי לוקח מגר, כיון דגר עצמו בר הבאה הוא. [גר עצמו מביא ביכורים, אלא שאינו יכול לקרוא "מקרא ביכורים" והלוקח ממנו פטור לגמרי, ואמנם אפשר לומר שגר אינו מביא ביכורים אלא אם לקח פירות שגדלו באדמת ישראל, אך מכל מקום חידוש הוא לפטור לגמרי את פירותיו של הגר, כיון שהוא גברא בר חיובא].

15. כך נראה לפרש על פי גירסת הגמרא, וראה ברשב"ם ד"ה ואינו קורא, ברש"ש ובמה שהאריך ב"בית הלוי" חלק ב סימן נ. ובריטב"א הועתקה גירסת הגמרא כך: והכתיב מן האדמה אשר נתת לי.

16. כתבו התוספות [כז א ד"ה לא]: אף שרבי מאיר סובר שהקונה קרקע לפירותיו, מביא וקורא, היות ו"קנין פירות כקנין הגוף דמי" לדעת רבי מאיר, מכל מקום הלוקח אילן אחד אינו מביא וקורא, דשאני התם שהקרקע קנוי לו עד זמן קבוע, אבל הכא אם יתייבש האילן מיד — אין לו בקרקע כלום, אי נמי התם קרקע קנויה לו לכל דבר למשטח בה פירי ולמיוזע בה סילקא וירקא, אבל לוקח אילן אין לו אלא יניקה לבדה.

17. כתב הר"ן: הא דתנא משנה יתירא, הוא משום דאורחיה דתנא למיתני כל דיניו בדוכתיה, אף על גב דחד מחבריה גמר, הלכך תנא הכא